

pojmowanie prawa koalicji związkowej, w sposób zawężający, koncentrujący się na pracownikach, nie odpowiada aktualnemu stanowi modelu społeczno – gospodarczego Polsce. Pośród pracobiorców, coraz większą grupę stanowią osoby świadczące pracę na innej podstawie niż stosunek pracy. Wśród nich najwięcej jest zleceniobiorców – umowy zlecenie, wykonawców dzieła – umowy o dzieło, samozatrudnionych – osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, ale i osób świadczących pracę na podstawie umowy o pracę nakładczą. Pierwsze trzy wymienione grupy stanowią bardzo dużą część osób świadczących pracę na polskim rynku pracy, którym nie zapewniono szerokiego katalogu uprawnień jakie przysługują pracownikom w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy, w postaci ochrony prawa do wynagrodzenia, przepisów o czasie pracy czy urlopowych wypoczynkowych. Wprawdzie w ostatnim okresie przyznano prawo do minimalnej stawki godzinowej osobom świadczącym pracę na podstawie umów zlecenia, co należy ocenić wyjątkowo pozytywnie, jednak jest to tylko część ochrony przydanej pracownikom, a dodatkowo prawo do tej stawki skoncentrowało się na osobach świadczących pracę na podstawie umów zlecenia, pomijając pozostałe grupy. Przyznanie prawa koalicji związkowej, a więc możliwości zrzeszania się w związkach zawodowych szeroko pojętemu kręgowi osób świadczących pracę (a nie tylko pracownikom), umożliwi stworzenie należytej reprezentacji interesów również dla osób świadczących pracę na podstawie umów zlecenia, umów o dzieło czy samozatrudnionych. Podkreślić należy, że w ocenie Stowarzyszenia Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej, istnieje pilna potrzeba sformułowania takiej właśnie reprezentacji. Przemawia za tym przede wszystkim zwiększająca się ilość osób świadczących pracę w ramach tzw. zatrudnienia poza pracowniczego. Rynek pracy w ostatnich dwudziestu pięciu latach zmienił się diametralnie; nastąpiło daleko idące odejście od powszechnego modelu zatrudniania na podstawie umowy o pracę, na rzecz zatrudnienia poza pracowniczego w postaci umów zlecenia, umów o dzieło czy samozatrudnienia. W obliczu znacznego korzystania przez pracodawców z pracy świadczonej na podstawie umów cywilnoprawnych, a niekiedy wręcz ustalonego procesu tak świadczonej pracy, konieczne jest umożliwienie tym osobom udziału w związkach zawodowych, a tym ostatnim – wypracowania skutecznej reprezentacji dla osób świadczących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych. Organizacje związkowe mogą ułatwić osobom świadczącym pracę w ramach tzw. zatrudnienia poza pracowniczego wzmocnienie ich pozycji oraz zbudowania perspektywy rozwoju uprawnień podmiotowych, np. w postaci świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych czy form kształtowania postaci wynagrodzenia.